

COMMISSIE BEHEER EN VERKEER

griffier van de raadscommissie
martijn.kest@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7726

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 13 december 2006

onderwerp: Ontwerp Milieuprogramma 2007

Aan de gemeenteraad,

Conform artikel 4.20 van de Wet milieubeheer leggen wij hierbij ter vaststelling aan u voor het Milieuprogramma 2007.

In dit Milieuprogramma staan de activiteiten, waarmee wij in 2007 invulling en/of uitvoering willen geven aan (de 40 acties uit) het Milieubeleidsplan 'Stadsleven Natuurlijk 2005-2008'.

1. De hoofdpunten

In het Collegeprogramma 2006-2010 staan ambitieuze voornemens voor milieu en duurzaamheid. Deze voornemens klinken door in diverse beleidsterreinen van de gemeente. Zo nemen wij in ons verkeers- en vervoersbeleid veel maatregelen om de milieubelasting (met name verkeerslawaaai en luchtverontreiniging) zoveel mogelijk te voorkomen. Hieronder valt het stimuleren van het fietsverkeer, het verbeteren van het openbaar vervoer, het instellen van 30-km zones en het verbeteren van de doorstroming van het autoverkeer. Het beleid om zuinig om te gaan met energie werkt mede door in ons ruimtelijke en economische beleid en uiteraard in het beleid voor de gemeentelijke gebouwen en installaties.

Het Milieuprogramma sluit hierop aan en bevat een samenhangend overzicht van ons totale milieu- en duurzaamheidsbeleid. In het Milieuprogramma 2007 staan ruim 100 activiteiten. De rode draad in dit programma bestaat uit activiteiten die bijdragen aan een duurzame ontwikkeling. Dit betekent, dat we in 2007 met name gaan inzetten op de volgende thema's en activiteiten:

- Duurzame stedelijke ontwikkeling. Opstellen van het programma 'Duurzame stedelijke ontwikkeling' en het opstellen van een 'Masterplan Groningen energieneutrale stad' in nauw overleg met de diverse organisaties en samenwerkingsverbanden op energiegebied in Groningen. Alsook het op touw zetten en/of uitvoeren van diverse projecten op het gebied van energiebesparing en het stimuleren van duurzame energie.
- De levende stad. Opstellen en uitvoeren van het *Groenstructuurplan* als het integrale kwaliteitskader voor het 'groen' in de stad en het opstellen van een nieuw *Waterplan* als het integrale kwaliteitskader voor het 'blauw' in de stad. Alsook het doen van een extra inzet om het ecologisch beheer verder te verbeteren en uit te breiden.
- Leefomgeving (met name geluid en lucht). Uitvoeren van een zorgvuldig verkeers- en ruimtelijk beleid (mede op basis van de nieuwe Verkeers en Milieu Kaart) om problemen met verkeerslawaaai en luchtverontreiniging zo veel mogelijk te voorkomen. Daarnaast het treffen

van maatregelen om de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren (door middel van stil asfalt, extra geluidsschermen, stimuleren van schonere voertuigen e.d.).

- Bedrijven. Opstellen en uitvoeren van het programma *'Bedrijven en duurzaamheid'*, mede gericht op het stimuleren van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.
- Milieucommunicatie. Het uitvoeren van de projecten *'Samen werken aan een duurzame stad'* en *'Groningen Fair Trade Town'*.

2. Relatie met de begroting 2007 en overige budgetten

Voor de uitvoering van het jaarlijkse Milieuprogramma heeft uw raad eerder een structureel bedrag van € 156.000,= per jaar vastgesteld.

Conform de Gemeentebegroting 2007 is er in de periode 2006-2010 extra ruimte voor investeringen in duurzaamheid ten bedrage van € 500.000,= structureel. Voorstellen voor de concrete bestemming hiervan zullen worden uitgewerkt in het programma *'Duurzame stedelijke ontwikkeling'* en het daarin opgenomen *'Masterplan Groningen energieneutrale stad'* (zie Milieuprogramma 2007, thema *'Duurzame stedelijke ontwikkeling'*).

Verder is in de Gemeentebegroting 2007 een extra bedrag van € 2 mln. (incidenteel) uitgetrokken voor beheer en onderhoud openbare ruimte (BORG).

Voor de uitvoering van het Milieuprogramma 2007 zetten we verder nog enkele externe budgetten in. Zo is voor het Klimaatplan een subsidie beschikbaar van het ministerie van VROM van € 437.309 (voor de periode 2003 t/m 2007). Voor de uitvoering van de nieuwe taken op het gebied van externe veiligheid stelt de minister van VROM extra middelen beschikbaar, die worden verdeeld via de provincie. Uit dit budget heeft de gemeente Groningen 1,5 extra formatieplaats gekregen (waarvan 0,5 fte bij de Brandweer en 1 fte bij de Milieudienst). Na 2010 zullen deze extra rijksmiddelen worden verdeeld via het gemeentefonds.

Voor het thema Bodem is een apart budget beschikbaar van bijna € 7,7 mln. (voor de periode 2005 t/m 2009), waarvan het leeuwendeel is toegekend in het kader van het ISV-II. Voor de inzet van dit budget wordt verwezen naar ons Uitvoeringsprogramma bodem 2005-2009.

Als activiteiten onderdeel zijn van stedelijke plannen, programma's of projecten wordt ook de financiering in dat verband afgewogen en geregeld.

De reguliere personele inzet die nodig is om het Milieuprogramma uit te voeren, wordt bekostigd uit de begrotingen van de betrokken diensten.

Meer informatie over de (inzet van de beschikbare) financiën is te vinden in de begroting van het Milieuprogramma 2007 op blz. 26.

3. Schrappen ambitie om de afvalstoffenheffing weer op of onder het landelijk gemiddelde te brengen

In het Milieubeleidsplan *'Stadsleven Natuurlijk'* is als ambitie opgenomen (i.c. actie 35): *'Het afvaltarief komt weer op of onder het landelijk gemiddelde'*. Door de tariefdifferentiatie en het kwijtscheldingsbeleid is deze ambitie echter niet haalbaar. Daarom stellen wij voor om deze ambitie i.c. actie te schrappen. Om de heffing zo laag mogelijk te houden, blijven wij uiteraard onverminderd werken aan een efficiënte inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval.

4. Herziening Milieubeleidsplan *'Stadsleven Natuurlijk 2005-2008'*

Uw raad heeft in januari 2005 het Milieubeleidsplan *'Stadsleven Natuurlijk'* vastgesteld voor vier jaar, i.c. voor de periode 2005 t/m 2008.

Gezien de ambities op het vlak van duurzaamheid en milieukwaliteit in het Collegeprogramma 2006-2010 achten wij het wenselijk om het huidige Milieubeleidsplan al in 2007 te herzien. We zullen te zijner tijd een raadsvoorstel daartoe aan u voorleggen.

Wij stellen u voor te besluiten:

- het Milieuprogramma 2007 vast te stellen;
- actie 35 uit het Milieubeleidsplan i.c. *'Het afvaltarief komt weer op of onder het landelijk gemiddelde'* te schrappen;
- het Milieubeleidsplan 'Stadsleven Natuurlijk 2005-2008' reeds in 2007 te herzien.

Burgemeester en wethouders van Groningen,

De burgemeester,

De secretaris,

ONTWERP

STADSLEVEN NATUURLIJK

MILIEUPROGRAMMA

2007

Gemeente Groningen
Milieudienst
November 2006

INHOUD

Inleiding en samenvatting	6
Wijkmilieuplannen	8
Duurzame stedelijke ontwikkeling	9
De levende stad: ecologie, water en soorten	11
Bedrijven	14
Vergunningverlening	14
Handhaving	16
Externe veiligheid	19
Terreinwinst	20
Bodem	22
Lucht	25
Geluid	27
Afval én een schone stad	29
Milieucommunicatie	31
Financiën	34
PRIMAIR BETROKKEN DIENSTEN EN AFDELINGEN	35
GEBRUIKTE AFKORTINGEN	36

Inleiding en samenvatting

Milieubeleidsplan, -programma en -jaarverslag

De cyclus van de milieubeleidsplanning bestaat uit een Milieubeleidsplan voor vier jaar, een jaarlijks Milieuprogramma en een Milieujaarverslag. In het Milieubeleidsplan 'Stadsleven Natuurlijk' staat het beleid voor de periode 2005 t/m 2008. Dit wordt in het jaarlijkse Milieuprogramma uitgewerkt in concrete activiteiten. In het Milieujaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering en resultaten van het beleid.

De hoofdlijnen van het Milieuprogramma staan tevens in de Gemeentebegroting. In tegenstelling tot het Milieubeleidsplan zijn het Milieuprogramma en -jaarverslag wettelijk verplicht. Het jaarlijkse Milieuprogramma moet worden vastgesteld door de gemeenteraad (Wet milieubeheer, art. 4.20).

De acties

Het Milieubeleidsplan 'Stadsleven Natuurlijk' is opgebouwd rond 40 acties voor de periode 2005-2008. Voor een toelichting op deze acties wordt verwezen naar 'Stadsleven Natuurlijk'. Deze 40 acties vormen ook de ruggengraat van het Milieuprogramma 2007. In dit programma staan per actie de activiteiten die we in 2007 zullen uitvoeren. Waar mogelijk zijn deze gekwantificeerd.

'Samenvatting' ofwel de hoofdpunten

In het Collegeprogramma 2006-2010 staan ambitieuze voornemens voor milieu en duurzaamheid. Deze voornemens klinken door in diverse beleidsterreinen van de gemeente. Zo nemen wij in ons verkeers- en vervoersbeleid veel maatregelen om de milieubelasting (met name verkeerslawaaï en luchtverontreiniging) zoveel mogelijk te voorkomen. Denk bijvoorbeeld aan het stimuleren van het fietsverkeer, het verbeteren van het openbaar vervoer, het instellen van 30-km zones en het verbeteren van de doorstroming van het autoverkeer. Het beleid om zuinig om te gaan energie werkt mede door in ons ruimtelijke en economische en beleid en uiteraard in het beleid voor de gemeentelijke gebouwen en installaties.

Het Milieuprogramma sluit hierop aan en bevat een samenhangend overzicht van ons totale milieu- en duurzaamheidsbeleid. De rode draad in dit programma bestaat uit activiteiten die bijdragen aan een duurzame ontwikkeling. Dit betekent, dat we in 2007 met name gaan inzetten op de volgende thema's en activiteiten:

- Duurzame stedelijke ontwikkeling. Opstellen van het programma '*Duurzame stedelijke ontwikkeling*' en het opstellen van een '*Masterplan Groningen energieneutrale stad*' in nauw overleg met de diverse organisaties en samenwerkingsverbanden op energiegebied in Groningen. Alsook het op touw zetten en/of uitvoeren van diverse projecten op het gebied van energiebesparing en het stimuleren van duurzame energie.
- De levende stad. Opstellen en uitvoeren van het *Groenstructuurplan* als het integrale kwaliteitskader voor het 'groen' in de stad en het opstellen van een nieuw *Waterplan* als het integrale kwaliteitskader voor het 'blauw' in de stad. Alsook het doen van een extra inzet om het ecologisch beheer verder te verbeteren en uit te breiden.
- Leefomgeving (met name geluid en lucht). Uitvoeren van een zorgvuldig verkeers- en ruimtelijk beleid (mede op basis van de nieuwe Verkeers en Milieu Kaart) om problemen met verkeerslawaaï en luchtverontreiniging zo veel mogelijk te voorkomen. Daarnaast het treffen van maatregelen om de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren (door middel van stil asfalt, extra geluidsschermen, stimuleren van schonere voertuigen e.d.).
- Bedrijven. Opstellen en uitvoeren van het programma '*Bedrijven en duurzaamheid*', mede gericht op het stimuleren van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.
- Milieucommunicatie. Het uitvoeren van de projecten '*Samen werken aan een duurzame stad*' en '*Groningen Fair Trade Town*'.

Financiën

Voor de uitvoering van het Milieuprogramma is jaarlijks een structureel budget beschikbaar van € 156.000,=.

Conform de Gemeentebegroting 2007 is er in de periode 2006-2010 extra ruimte voor investeringen in duurzaamheid ten bedrage van € 500.000,= structureel. Voorstellen voor de concrete bestemming hiervan zullen worden uitgewerkt in het programma *'Duurzame stedelijke ontwikkeling'* en het daarin opgenomen *'Masterplan Groningen energieneutrale stad'* (zie het thema *'Duurzame stedelijke ontwikkeling'*).

Verder is in de Gemeentebegroting 2007 een extra bedrag van € 2 mln. (incidenteel) uitgetrokken voor beheer en onderhoud openbare ruimte (BORG).

Overigens zijn er externe subsidies beschikbaar voor de uitvoering van ons Klimaatplan 2003-2007 en voor externe veiligheid (in de vorm van 1,5 formatieplaats voor de gemeente Groningen) en bijna € 7,7 mln. uit het ISV-II voor bodemonderzoek en –sanering.

De reguliere personele inzet, die nodig is om het Milieuprogramma uit te voeren, wordt bekostigd uit de begrotingen van de betrokken diensten.

De overige kosten (en baten) van maatregelen voor de leefomgeving en duurzaamheid worden afgewogen binnen de betrokken programma's en projecten.

Voor een overzicht van de beschikbare budgetten en de aanwending daarvan wordt verwezen naar de paragraaf Financiën op blz. 26.

Wijkmilieuplannen

Voor alle 22 wijken is een wijkmilieuplan vastgesteld. Het komt nu aan op de uitvoering van de plannen. De bijbehorende voortgangsbewaking wordt meegenomen in het Milieujaarverslag. Overigens is de uitvoering van veel acties afhankelijk van de ruimtelijke en andere ontwikkelingen in de betrokken wijk. Voor de uitvoering van de wijkmilieuplannen is het dus zaak om steeds alert in te spelen op die ontwikkelingen. Veel acties hebben betrekking op het onderhoud en beheer in de wijken; de communicatie hierover wordt verzorgd door Stadsdeelcoördinatie en Stadsbeheer van de dienst ROEZ.

In het najaar van 2006 is de evaluatie van het instrument wijkmilieuplannen voorgelegd aan de raad met de volgende conclusies. Het instrument zelf zal niet worden gecontinueerd. Er zullen dus geen nieuwe wijkmilieuplannen worden gemaakt. Het instrument heeft voldaan aan de doelstelling om de milieupgave van de stad in beeld te brengen, maar bleek minder geschikt om te fungeren als toetsingskader voor het stedelijk ontwikkelingsproces. De ervaringen met de wijkmilieuplannen worden meegenomen in het gebiedsgerichte milieubeleid en in het jaarlijkse stadsdeelprogramma.

Bij de voorbereiding van wijkmilieuplannen is vanuit verschillende wijken aandacht gevraagd voor de verbetering van het binnenmilieu. In 2006 heeft de gemeente in nauw overleg met de woningbouwcoöperatie Nijestee onderzoek laten doen naar het binnenmilieu in de wijk Kostverloren. De uitwerking hiervan zal plaatsvinden in najaar 2006 en begin 2007.

Een gezond binnenmilieu vraagt om aandacht voor bouwkundige aspecten maar vaak óók om ander (ventilatie)gedrag. De Hulpverleningsdienst voert diverse (meerjarige) projecten uit die primair op het gedrag zijn gericht. In 2007 zullen opnieuw verschillende wijken worden bezocht met de voorlichtingscampagne 'Lekker Fris'. Ook enkele andere projecten lopen door in 2007 (act. 2-1 t/m 2-5).

In 2004 is het landelijke project 'Milieu in de Leefomgeving' (MILO) van start gegaan, waarin overheden ervaring willen opdoen met een 'nieuwe' manier van werken om de (milieu)kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Wij volgen de ontwikkelingen binnen MILO, die mogelijk van betekenis kunnen zijn voor de herstructurering van de Eemskanaal- of Reitdiepzone (act. 3-1).

Acties t/m 2008	Activiteiten in 2007
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vaststellen en uitvoeren van wijkmilieuplannen 2. Uitvoeren maatregelen op het grensvlak van milieu en gezondheid 3. Streven naar beleidsvernieuwing in het kader van MILO 	<ol style="list-style-type: none"> 1-1. Uitvoeren van de acties afhankelijk van de ontwikkelingen. 2-1. Uitwerken onderzoek binnenmilieu in Kostverloren. 2-2. Verbeteren ventilatie in scholen. 2-3. Uitvoeren campagne 'Lekker Fris' om het ventilatiegedrag te verbeteren. 2-4. Uitvoeren project 'Opgelucht ademen' voor kinderen met astma. 3-1. Bijhouden van relevante ontwikkelingen.

Duurzame stedelijke ontwikkeling

Duurzame stedelijke ontwikkeling

Duurzaamheid staat voor kwaliteit, oftewel een hoge toekomstwaarde. De basis hiervoor is een synergie tussen sociale, ecologische, ruimtelijke en economische ontwikkelingen. Om dit een structurele plaats te geven in plannen en projecten is een intensieve samenwerking nodig tussen de verschillende beleidsterreinen én met externe partijen die innovatief bezig zijn. Eén en ander zal worden uitgewerkt in een *'Programma duurzame stedelijke ontwikkeling'*. Hierin zal onder meer worden aangegeven hoe de kansen op synergie kunnen worden benut, hoe structureel invulling kan worden gegeven aan duurzaamheid op de verschillende schaalniveaus, hoe de financiële slagkracht bij de realisering van duurzaamheidsambities kan worden vergroot en hoe zichtbare resultaten kunnen worden geboekt. De voorbereiding van dit programma vergt meer tijd dan voorzien en heeft eind 2005/begin 2006 in het teken gestaan van het project 'Stad op Scherp'. Hiervoor zijn twee inzendingen verzorgd die als bouwstenen zullen dienen voor het programma. Dit zal o.a. voorzien in een masterclass gericht op een interactieve kennisontwikkeling binnen het gemeentelijk concern over het thema duurzaamheid. Deze masterclass zal begin 2007 starten. Maandelijks zal een activiteit worden georganiseerd (primair voor medewerkers van de gemeente) over duurzame stedelijke ontwikkeling. Denk hierbij aan workshops, lezingen, excursies of het uitbrengen van een brochure (act. 4-1 t/m 5-2). Het hier bedoelde programma heeft primair betrekking op de fysieke leefomgeving en zal een overkoepelend karakter hebben. Duurzaamheid speelt ook volop bij andere onderwerpen, zoals het klimaatbeleid (zie hierna), ecologie, water, geluid en lucht. Voor een verdere uitwerking van het begrip duurzaamheid wordt derhalve verwezen naar die onderwerpen of thema's.

Klimaatbeleid

In september 2003 heeft de minister van VROM een subsidie van € 437.309,= toegezegd voor de uitvoering van het Klimaatplan. Eén van de voorwaarden is, dat het plan binnen vier jaar na de subsidiebeschikking moet worden gerealiseerd. Dit betekent, dat de 25 verplichte (en onze 26 vrijwillige/aanvullende) taakstellingen voor september 2007 hun beslag moeten krijgen.

In het Collegeprogramma staat dat Groningen in 2025 energieneutraal moet zijn. Dit vergt een grote omschakeling waarvoor de medewerking en inzet van alle belangrijke actoren in de stad onontbeerlijk is. Vandaar dat er in 2007 een *'Masterplan Groningen energieneutrale stad'* zal worden opgesteld.

De voorbereiding hiervan zal plaatsvinden in nauw overleg met de diverse organisaties en samenwerkingsverbanden op energiegebied in Groningen. Denk hierbij aan Energy Valley, de partners van het Akkoord van Groningen (zoals de RuG, Hanzehogeschool, Gasunie en de ICT sector), woningbouwcorporaties en energieleveranciers.

Als afronding van het huidige Klimaatplan en anticiperend op het nieuwe Masterplan zullen diverse projecten ter hand worden genomen in 2007 (act. 6-1 t/m 6-11). Verschillende projecten worden uitgevoerd onder de vlag van of met steun van het Energieconvenant (met als partners de gemeente en provincie Groningen, Gasunie en Nuon). Dit convenant is met een jaar verlengd tot voorjaar 2007.

Dan vindt opnieuw overleg plaats over de toekomst.

Provinciale Staten hebben medio 2006 het POP-II vastgesteld als overbrugging naar de integrale herziening van het POP in 2007. Onze wens om reeds in het POP-II groen licht te krijgen voor windturbines op de Stainkoeln is niet gehonoreerd. De discussie hierover zal opnieuw aan de orde kunnen komen bij de voorbereiding van het nieuwe POP-III in 2007 (act. 6-12).

Afvalproject San Carlos (Nicaragua)

In 2004/2005 is o.a. een nieuwe stortplaats aangelegd en is de inzameling van afval verbeterd. De gemeente adviseert haar zuster gemeente bij de voltooiing van dit project. De Milieudienst heeft hiervoor diverse keren eigen middelen beschikbaar gesteld. In 2007 stelt de Milieudienst € 10.000 beschikbaar voor de verdere uitvoering van het project (act. 8-1).

Acties t/m 2008	Activiteiten in 2007
4. Integreeren duurzaamheidsaspecten in stedelijke projecten	4-1. Opstellen programma voor een duurzame stedelijke ontwikkeling. 4-2. Organiseren ‘Masterclass duurzame stedelijke ontwikkeling’ voor medewerkers gemeente. 4-3. Ondersteunen totstandkoming en uitvoering Plan van aanpak voor een duurzaam Meerstad, inclusief onderzoek naar EPL van 8,5.
5. Zorgvuldig gebruik maken van de ruimte	5-1. Bewaken milieukwaliteit leefomgeving op hoogbelaste woningbouwlocaties. 5-2. Beschikbaar stellen van informatie over de milieukwaliteit op deze locaties, o.a. op internet (zie ook act. 37-1).
6. Uitvoeren Klimaatplan	6-1. Afronden uitvoering Klimaatplan 2003-2007. 6-2. Opstellen van een ‘Masterplan Groningen energieneutrale stad’. 6-3. Opstellen en uitvoeren energiebesparing-programma voor gemeentelijke gebouwen. 6-4. ‘Waterzijdig inregelen’ van alle 44 scholen, waarvan 10 in 2007. 6-5. Uitvoeren project ‘Energiebesparing in 6.000 huishoudens met een laag inkomen’. 6-6. Voorbereiden duurzame wijk in Reitdiep IV. 6-7. Bevorderen toepassing warmtepompen in de Grunobuurt en op het Nelf-terrein. 6-8. Onderzoeken haalbaarheid warmtepompen in Eemskanaalzone. 6-9. Implementeren energievisie Meerstad in deelplan I en volgende deelplannen. 6-10. Stimuleren projecten gebruik restwarmte (zie Terreinwinst, act. 22-4 en 22-5). 6-11. Onderzoeken haalbaarheid biomassa-projecten in de stad. 6-12. Scheppen voorwaarden voor plaatsing windturbines op de Milieuboulevard.
7. Benutten mogelijkheden duurzaam bouwen	7-1. Afzetten van 100 regentonnen via het Informatiepunt duurzaam bouwen. 7-2. Toepassen dubo-maatregelen zoals vastgelegd in het Klimaatplan, het Waterplan en/of de Nationale Pakketten voor dubo.
8. Bevorderen duurzame projecten in San Carlos (Nicaragua)	8-1. Ondersteunen afvalproject in San Carlos.

De levende stad: ecologie, water en soorten

Een duurzame stad is allereerst een ‘groene’ stad. Want een groene uitstraling is onontbeerlijk voor een prettig en gezond leefklimaat en daarmee voor het welbevinden van de huidige én toekomstige stadgers.

Conform het Collegeprogramma 2006-2010 willen wij de komende jaren krachtiger gaan inzetten op het beschermen en versterken van de natuurlijke leefomgeving (groen, water, ecologie, biodiversiteit). Het integrale kwaliteitskader voor dit beleid zal worden vastgelegd in het Groenstructuurplan. Dit plan gaat niet alleen over de ruimtelijk-technische aspecten van het ‘groen’ in de stad, maar ook over de sociale en gezondheidsaspecten hiervan. Het plan zal begin 2007 ter vaststelling worden voorgelegd aan de raad. In het plan zullen diverse projecten en maatregelen worden opgenomen om de kwaliteit van het stedelijke groen te beschermen en te verbeteren. In dit verband zullen we in 2007 onder meer een vijftal knelpunten ofwel ontbrekende schakels in de Stedelijke Ecologische Structuur (SES) gaan aanpakken en met nadere plannen komen voor de aanpak van het Stadspark (act. 9-1 t/m 10-1).

Ons reguliere overleg met de lokale natuur- en milieuorganisaties en natuurbeheerders vindt plaats in het Bestuurlijk Overleg Stadsnatuur (BOS) onder voorzitterschap van de wethouder. Wij hechten veel waarde aan dit overleg en willen dit gebruiken om in een eerder stadium met de leden van het BOS te discussiëren over de planvorming en ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente.

In het Collegeprogramma is vastgelegd, dat in het groenbeheer meer rekening zal worden gehouden met ecologie. Het doel is om ecologisch beheer toe te gaan passen in alle gebieden van de stedelijke ecologische structuur. Om dit doel te halen, zullen we extra middelen c.q. capaciteit inzetten voor het verbeteren en uitbreiden van het ecologisch beheer. De concrete invulling hiervan zal worden meegenomen bij de nadere bestemming van het structurele budget van € 500.000,= voor investeringen in duurzaamheid.

Momenteel wordt ecologisch beheer toegepast op circa 460 hectare (= 55%) van de stedelijke ecologische structuur (SES). Er zijn inmiddels 4 ecologische beheerplannen vastgesteld. Streven voor 2007 is om er 10 te maken. In totaal moeten er zo’n 20-25 beheerplannen komen (act. 11-1 t/m 11-3).

In 2007 zullen de nieuwe Waterschapswet en de Wet gemeentelijke watertaken van kracht worden. In 2009 moet de Europese Kaderrichtlijn Water geïmplementeerd zijn. Wij zullen deze nieuwe wetgeving verwerken in een nieuw gemeentelijk Waterplan voor de periode 2008-2012. Hierin zal ons rioleringsplan worden opgenomen. Het nieuwe Waterplan zal een sterk programmatisch karakter krijgen en gericht zijn op de uitvoering van concrete projecten.

De gemeente wordt verantwoordelijk voor de ontwatering, dat wil zeggen voor de primaire opvang en/of afvoer van overtollig grond- en regenwater. Hiervoor zal in 2007 een gemeentelijk grondwaterbeleid worden ontwikkeld op basis van inventarisaties die in 2006 zijn uitgevoerd.

Door uitvoering van maatregelen uit het Waterstructuurplan Noorddijk zal de waterkwaliteit in Beijum en Lewenborg verbeteren. Het waterbeheer in de zuidelijke stadswijken zal worden verbeterd in samenwerking met de gemeente Haren. De inzet van flankerend beleid in de vorm van regentonnen, groene daken en voorlichting draagt bij aan het maatschappelijk draagvlak (act. 12-1 t/m 12-5).

Om de biodiversiteit te beschermen en/of te vergroten is niet alleen de oppervlakte maar vooral ook het beheer van de stedelijke ecologische structuur (SES) van belang. Hiervoor wordt het doelsoortenbeleid ontwikkeld. Dit geeft de voorwaarden aan die nodig zijn om de gewenste natuurdoeltypen te kunnen realiseren. Vervolgens zullen hierop de ecologische beheerplannen worden gebaseerd. Dit doelsoortenbeleid is al uitgewerkt voor stadsdeel Zuid. De rest van de SES volgt in de periode 2007/2008 (act. 13-1).

Acties t/m 2008	Activiteiten in 2007

<p>9. Behouden of vergroten van het areaal binnenstedelijk groen.</p>	<p>9-1. Uitvoeren projecten en maatregelen uit het Groenstructuurplan. 9-2. Aanpakken van 5 knelpunten in de stedelijke ecologische structuur.</p>
<p>10. Realiseren groen- en waterprojecten aan de stadsranden</p>	<p>10-1. Uitvoeren kleinschalige kwaliteitsmaatregelen rond Leegkerk/Dorkwerd.</p>
<p>11. Realiseren ecologisch beheer in alle gebieden van de ecologische structuur</p>	<p>11-1. Vaststellen van 10 ecologische beheerplannen. 11-2. Intensiveren voorlichting aan groenbeheerders en –eigenaren. 11-3. Uitbreiden en/of verbeteren van het ecologisch beheer binnen de stedelijke ecologische structuur.</p>
<p>12. Verbeteren wateropvang en –kwaliteit</p>	<p>12-1. Opstellen integraal Waterplan 2008-2012. 12-2. Ontwikkelen gemeentelijk beleid voor de opvang respectievelijk afvoer van overtollig grond- en regenwater. 12-3. Uitvoeren waterstructuurplan Noorddijk. 12-4. Uitvoeren waterstructuurplan Drentsche Aa. 12-5. Stimuleren afzet regentonnen (zie act. 7-1.), aanleg groene daken en het geven van voorlichting.</p>
<p>13. Vergroten biodiversiteit in de stad</p>	<p>13-1. Uitwerken van het doelsoortenbeleid voor de stedelijke ecologische structuur.</p>

Bedrijven: vergunningverlening

Medio 2006 is de gemeente bevoegd gezag voor circa 2.900 bedrijven. Hiervan moeten krachtens de Wet milieubeheer ruim 400 beschikken over een milieuvergunning en kunnen de overige (circa 2.500) volstaan met een melding. Ons beleid is er op gericht, dat vergunningen en meldingen op orde zijn en dat de afwikkeling ervan efficiënt verloopt met beperkte administratieve lasten voor bedrijven. Om de milieuzorg bij bedrijven op peil te houden, actualiseren wij vergunningen die verouderd zijn. Uiteraard spelen we hierbij in op de nieuwe wetgeving die op stapel staat. We hebben begin 2006 interimbeleid vastgesteld waarin staat hoe we omgaan met bedrijven die nu nog vergunningplichtig zijn maar in 2007 onder de algemene regels komen te vallen. Bij de vergunningverlening wordt rekening gehouden met diverse aspecten zoals geluid, energie, veiligheid/gevaarlijke stoffen, bodem en lucht (act. 14-1).

Het kabinet wil door een modernisering en halvering van het aantal VROM-regelingen (van 400 tot 200) de administratieve lastendruk voor bedrijven met ruim 20% verminderen. Nog maar weinig bedrijven zullen vergunningplichtig blijven; het gros van de bedrijven zal namelijk onder de algemene (en vereenvoudigde) regels van een nieuwe Amvb komen te vallen. Tevens komt er een integrale 'omgevingsvergunning', waarin o.a. de milieu-, de bouw- en de gebruiksvergunning opgaan. Dit wordt geregeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Deze gaat uit van één loket voor de vergunningaanvrager, één overheidsbesluit en één bezwaar- en beroepprocedure. De afhandeling van de aanvraag wordt aan strikte termijnen gebonden. Om de vergunningverlening te vereenvoudigen, zal maximaal gebruik worden gemaakt van ICT-voorzieningen. De nieuwe Amvb wordt naar verwachting medio 2007 van kracht. De Wabo zal begin 2008 van kracht worden. Deze heeft vooral consequenties voor de interne procedures en werkwijze. Wij hebben hiervoor in juni 2006 het Visiedocument en het Projectplan vastgesteld. Er is een projectorganisatie ingesteld met diverse projectgroepen. Eind 2006 hebben we de consequenties voor de gemeente Groningen in beeld. De doorwerking kan dan plaatsvinden in 2007, zodat de gemeente per 1-1-08 klaar is voor de invoering van de Wabo.

Het bevorderen van duurzame bedrijvigheid gebeurt via twee sporen: het regulerende en het stimulerende spoor. Regulering vindt plaats via de bouwregelgeving (bij een bouwvergunning kunnen eisen worden gesteld aan energiebesparing) en via de milieuvergunning of melding op grond van de Wet milieubeheer (Wm). Op basis van de 'Verruimde Reikwijdte' (VR) uit de Wm kunnen namelijk eisen worden gesteld aan duurzaamheids- en preventieaspecten bij bedrijven, zoals energie- en waterbesparing of beperking van de automobilititeit. In ons 'Beleidsplan VR 2003-2007' is vastgelegd hoe wij dit instrument hanteren. Wij gaan dit plan uitwerken in een 'Programma bedrijven en duurzaamheid'. Dit programma omvat zowel het regulerende als stimulerende spoor. Denk hierbij bijv. aan het delen van kennis en/of het aanreiken van (subsidie)mogelijkheden om energie te besparen. Dit kan rechtstreeks via onze contacten met bedrijven, maar ook via de actie Terreinwinst (zie volgende paragraaf) of via een branchegerichte aanpak. We zullen hierbij tevens het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) betrekken, dat uitgaat van een verantwoord evenwicht tussen het sociale, ecologische en bedrijfseconomische belang (ofwel de drie P's van people, planet en profit). Samen met een nog nader te selecteren branche zal worden bekeken hoe aan MVO verder vorm en inhoud kan worden gegeven. Wij hebben samen met het Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking en de noordelijke Kamers van Koophandel een subsidieverzoek ingediend voor het stimuleren van MVO (act. 15-1 t/m 15-3).

In het kader van het gemeentebrede project Stad en Stadhuis werken wij aan diverse maatregelen om onze dienstverlening aan burgers en bedrijven te verbeteren. Dit sluit prima aan bij de komst van de nieuwe Amvb en de Wabo. De voorbereiding op deze nieuwe regelgeving grijpen we dan ook aan om onze dienstverlening aan bedrijven te optimaliseren. In 2006 zijn wij bij wijze van proef begonnen met het aanbieden van een digitaal formulier voor de vergunningaanvraag. In 2007 zal dit verder worden verbeterd (act. 16-1 t/m 16-3).

Acties t/m 2008	Activiteiten in 2007
14. Bedrijven krijgen een passende vergunning	14-1. Actualiseren van vergunningen die ouder zijn dan 10 jaar dan wel 5 jaar als het een risicobedrijf betreft mits zinvol vanwege de milieu- en/of veiligheidsrisico's.
15. Verankeren van het aspect duurzaamheid bij bedrijven	15-1. Opstellen en uitvoeren van het 'Programma bedrijven en duurzaamheid'. 15-2. Verankeren van het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) in nauw overleg met het bedrijfsleven. 15-3. Uitvoeren maatregelen bedrijfsinterne milieuzorg (BIM) binnen het gemeentelijk concern zoals duurzame inkoop, biologische catering en een energiescan bij gebouwen (zie act. 6-3).
16. Verbeteren van de dienstverlening aan bedrijven	16-1. Invoeren digitale formulieren voor aanvraag vergunning en het doen van een melding. 16-2. Implementeren nieuwe wetgeving in onze organisatie en werkwijze, mede om daarmee de dienstverlening aan bedrijven te optimaliseren. 16-3. Voeren van een integraal vooroverleg bij grote (bouw)projecten en afstemmen procedures en voorschriften.

Bedrijven: handhaving

Wij zijn als gemeente verantwoordelijk voor de handhaving van de Wet milieubeheer, de Wet bodembescherming en de milieubepalingen in de Algemene Plaatselijke Verordening. Wij hebben ons beleid voor handhaving uitgewerkt in de nota 'Handhaven met beleid' (april 2005). Daarin staat hoe we handhaven, d.w.z. onze visie op handhaving, onze manier van toezicht en handhaven, de handhavingstappen (van preventief tot sancties) en de samenwerking met onze handhavingpartners. Wij vatten het begrip handhaving ruim op en verstaan hieronder elke handeling die gericht is op de naleving van rechtsregels door anderen. Hieronder valt dus ook het geven van informatie en voorlichting over wettelijke regels en voorschriften.

Sinds 2005 voldoet Groningen aan de criteria van een professionele handhavingorganisatie, conform de Wet handhavingstructuur. Dit traject loopt door in 2007 en wordt verbreed tot het bouw- en woningtoezicht. Jaarlijks bepalen wij op basis van een actuele omgevings- en risicoanalyse de handhavingsprioriteiten, waarbij afstemming plaatsvindt tussen de Milieudienst, RO/EZ en de HVD. De intensieve samenwerking tussen deze diensten zal nog worden versterkt door de komst van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), die een optimale coördinatie van de handhaving vereist. Ook is er een nauwe samenwerking met externe handhavinginstanties. Hiervoor is een Lokaal Handhaving Overleg ingesteld met jaarlijks een gemeenschappelijk programma. De samenwerking bestaat uit het vervullen van een oog-en-oor-functie voor elkaar, het samen uitvoeren van controles of het van elkaar overnemen van controles op bepaalde aspecten (act. 18-1 t/m 18-6).

In de nieuwe Amvb (zie Vergunningverlening) wordt uitgegaan van bedrijfsactiviteiten in plaats van branches of bedrijfscategorieën. Derhalve baseren wij ons toezicht op bedrijfsactiviteiten. We richten ons primair op activiteiten met risico's voor de externe veiligheid, potentiële milieuschade of kans op hinder én op activiteiten waar mogelijk (veel) winst is te halen op het punt van duurzaamheid. Hierbij is tevens de mate van naleving van belang. De controles worden zoveel mogelijk projectmatig uitgevoerd. Waar mogelijk worden meerdere activiteiten gecombineerd (act. 17-1 en 17-2). Een vast onderdeel van het werk zijn de controles naar aanleiding van klachten over hinder door bedrijfsactiviteiten, de controles tijdens festiviteiten en evenementen alsook de controles van gemeentelijke instellingen.

Bedrijven moeten nieuwe activiteiten melden. Dit is vooral relevant voor bedrijven die zich nieuw vestigen. Deze worden door de gemeente bezocht en geïnformeerd over de algemene regels waar ze aan moeten voldoen, waarbij dan tevens (preventief) wordt getoetst of ze hieraan kunnen voldoen.

Acties t/m 2008	Activiteiten in 2007
17. Handhaven op basis van prioriteiten en rendement	17-1. Uitvoeren van milieucontroles bij minimaal 335 bedrijven in verband met risicovolle activiteiten (zie specificatie in de tabel). 17-2. Uitvoeren vervolg handhavingsproject 'Energiebesparing in 10 kantoorgebouwen'.
18. Meer integraal en gezamenlijk handhaven	18-1. Controle risicobedrijven door de Milieudienst (MD) en de Brandweer. 18-2. Controle vuurwerkbedrijven door de MD, Brandweer en politie. 18-3. Controle bedrijventerreinen op niet-gemelde bedrijven of activiteiten door de MD, ROEZ en de politie. 18-4. Controle van lozingen op het riool door de MD en de Waterschappen. 18-5. Ketentoezicht bouw- en sloopafval, gronddepots en dierlijke vetten (met anderen). 18-6. Controle van horecabedrijven (met anderen).

Specificatie controles in 2007

	Soort controle	Toelichting	Aantal
1.	Controle op verleende vergunningen in 2006	Controle van de bedrijven waar in 2006 een vergunning is verleend, om na te gaan of het bedrijf in werking is overeenkomstig de vergunning.	30
2.	Controle propaantanks op Bruilweering.	Controle van propaantanks bij particulieren (recreatiewoningen) op Bruilweering, mede naar aanleiding van de bevindingen in 2005.	30
3.	Controle van risicobedrijven	Controle van specifieke externe veiligheidsaspecten conform het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI).	24
4.	Controle BRZO	Controle van de specifieke aspecten van het Besluit risico's zware ongevallen (BRZO) bij de Aardolie Opslag Groningen, zelfstandig of samen met de brandweer, arbeidsinspectie en/of provincie .	1
5.	Controle milieuzorg-systeem bij grote bedrijven/instellingen	Controle op het milieumanagementsysteem (organisatie en beleid), beheer (werkwijze, deskundigheid) en (technische) milieuvoorzieningen volgens een individueel opgesteld toezichtplan.	15
6.	Controle energieverbruik bij 10 grote bedrijven/instellingen	Controle op energieverbruik en mogelijkheden voor energiebesparing bij 10 grote bedrijven/instellingen. Monitoring van de afspraken bij de 10 bedrijven die reeds in 2006 zijn gecontroleerd.	10
7.	Controle in de horeca	Integrale controles in de horeca in samenwerking met andere diensten en instanties (dit is een voortzetting van het project in 2006).	60
8.	Controle afvalwater	Controle van bedrijven met een Wvo-vergunning voor lozing op de riolering, in samenwerking met de beide waterschappen.	15
9.	Controle bouw- en sloopwerkzaamheden	Controle op bouwplaatsen (met name afval, propaan) en bij sloopwerkzaamheden (met name asbest) samen met ROEZ.	15
10.	Controle inrichtingen van de gemeente	Controle van 'nieuwe' eigen inrichtingen en steekproefsgewijze controle van een aantal gemeentelijke inrichtingen ('vinger aan de pols').	20
11.	Controle n.a.v. klachten	Controles naar aanleiding van klachten (dit betreft met name geluidsoverlast en geuroverlast in de horeca): circa 200 per jaar.	p.m.
12.	Controle i.v.m. piketdienst en crisismanagement	Afhandeling van controles n.a.v. meldingen via de piketregeling binnen de gemeente en via de provinciale piketregeling in het kader van het crisismanagement in de provincie.	p.m.
13.	Controle van bedrijfs-terreinen en afval-containers	Controle van bedrijfsterreinen (gevelcontroles) voor de verificatie van bedrijfsgegevens en illegale' bedrijfsactiviteiten. Hierbij vindt ook controle plaats op de afgifte van afval (containercontrole) (i.s.m. de politie).	50
14.	Controle bedrijven met slecht naleefgedrag	Selectie van 10 bedrijven met een minder dan gemiddeld naleefgedrag. Deze zullen vaker worden gecontroleerd i.s.m. andere instanties.	10
15.	Controles bij festiviteiten en evenementen	Toezicht bij festiviteiten en evenementen (met name geluidsniveaus en sluitingstijden) i.s.m. andere diensten en instanties.	p.m.
16.	Controle ketentoezicht	Controles in samenwerking met andere handhavinginstanties gericht op bouw- en sloopafval, gronddepots en dierlijke vetten (betreft 3 projecten).	30
17.	Controle opslag	Controle opslag van gasflessen bij bedrijven die niet via andere	

	gasflessen	controles worden bezocht.	p.m.
18.	Bedrijven met opslag meer dan 2.500 kg/ltr. aan gevaarlijke stoffen	Controle bedrijven met opslag > 2.500 kg of liter aan gevaarlijke stoffen. Deze moeten na inwerkingtreding van PGS-15 aan strengere regels voldoen. Inventarisatie en controles vinden plaats door de MD en HVD.	p.m.
19.	Gasunieproject	Uitvoeren van een deel van de pilot Gasunie II. In 2006 is een nieuwe handhavingsmethodiek opgezet. Deze wordt verbreed naar meer gemeenten. Coördineren en begeleiden van het project.	p.m.
20.	Brancheproject metaalbedrijven	Betreft doorloop van project uit programma 2006. Deze branche heeft te maken met veel nieuwe regelgeving en voor de meeste bedrijven vervalt de vergunningplicht. Na voorlichting van de branche volgt een inspectie.	25
		Raming van het aantal te controleren <u>bedrijven</u>	335 + p.m.

Bedrijven: externe veiligheid (EV)

De productie en opslag alsmede het gebruik en transport (via weg, water, spoor of buisleiding) van gevaarlijke stoffen brengen risico's met zich mee voor de omgeving. Doel van het externe veiligheidsbeleid is om deze risico's zoveel mogelijk te verkleinen of te beheersen. Dit gebeurt door in eerste instantie de kans op een ongeval en in tweede instantie het schadelijke effect van een eventueel ongeval zo veel mogelijk te beperken.

De gemeente is bevoegd gezag voor 24 risicobedrijven, waaronder 13 LPG-tankstations (stand medio 2006). Wij zien erop toe, dat deze voldoen aan het *'Besluit externe veiligheid inrichtingen'* (BEVI). Ook nemen we dit besluit in acht bij de voorbereiding van ruimtelijke plannen. In Groningen wordt overal voldaan aan de harde veiligheidsnorm uit het BEVI voor het zgn. plaatsgebonden risico (in de vorm van afstandscontouren rond risicolocaties waarbinnen beperkingen gelden). Daarnaast bevat het BEVI een verantwoordingsplicht voor het zgn. groepsrisico (= de kans dat in één keer een groep mensen dodelijk wordt getroffen door een ongeval met gevaarlijke stoffen). Voor de hoogte van het groepsrisico geldt geen harde norm maar een 'oriënterende waarde'. Het betrokken bevoegd gezag mag hiervan afwijken op grond van een eigen bestuurlijke afweging. Maar het moet wel nadrukkelijk verantwoording afleggen over de volgens hem toelaatbare hoogte van het groepsrisico. De regionale brandweer moet hierover advies uitbrengen. Wij hebben in 2006 in ons *'Interim beleid groepsrisico externe veiligheid'* vastgelegd hoe we hiermee omgaan. Ons uitgangspunt is, dat er door ruimtelijke ontwikkelingen geen toekomstige saneringssituaties mogen ontstaan. Een cruciaal aandachtspunt bij dit onderwerp is natuurlijk de communicatie met omwonenden.

Tegelijk met het Interimbeleid hebben wij de zgn. Veiligheidstoets vastgesteld. Deze toets ofwel procedure moet waarborgen, dat het aspect externe veiligheid tijdig en adequaat wordt meegenomen bij de voorbereiding van ruimtelijke plannen.

De provincie, gemeenten, regionale brandweer en regio's werken nauw samen bij de uitvoering van het nieuwe beleid voor externe veiligheid. Het betrokken samenwerkingsverband 'Samen sterk, samen veilig' heeft hiertoe het 'Uitvoeringsprogramma externe veiligheid 2006-2010' vastgesteld. Voor dit programma stelt de minister van VROM extra middelen beschikbaar, die worden verdeeld via de provincie. Uit dit budget heeft de gemeente Groningen 1,5 extra formatieplaatsen gekregen (waarvan 0,5 fte bij de Brandweer en 1 fte bij de Milieudienst). Na 2010 zullen de extra rijksmiddelen worden verdeeld via het gemeentefonds.

Acties t/m 2008	Activiteiten in 2007
<p>19. Informatie vertrekken over de aanwezigheid van externe risico's</p> <p>20. Voorkómen van externe risico's</p>	<p>19-1. Aanleveren van actuele gegevens over risicobedrijven aan het landelijke register en de provinciale risicokaart.</p> <p>20-1. In acht nemen van het BEVI bij de vergunningverlening aan bedrijven.</p> <p>20-2. Toepassen van de 'Veiligheidstoets' bij de voorbereiding van ruimtelijke plannen.</p> <p>20-3. Vastleggen veiligheidszones in ruimtelijke plannen rond risicovolle activiteiten.</p> <p>20-4. Evalueren 'Interimbeleid voor groepsrisico' en nader uitwerken in een bestuurlijk afwegingskader.</p> <p>20-5. Leveren bijdrage aan het 'Uitvoeringsprogramma externe veiligheid 2006-2010'. Hierbij nadrukkelijk aandacht besteden aan het transport van gevaarlijke stoffen (met name via de weg en buisleidingen).</p>

Bedrijven: Terreinwinst

Doel van Terreinwinst is om door een integrale aanpak de kwaliteit van bedrijventerreinen duurzaam te verbeteren. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de betrokken bedrijven(verenigingen). Bij Terreinwinst worden ook milieuaspecten meegenomen zoals energie, afval, water, bodem, verkeer & vervoer, efficiënt ruimtegebruik en milieu op bedrijfsniveau. Als uitvloeisel van het Collegeprogramma wordt hieraan nu toegevoegd 'het realiseren van groen op en rond bedrijventerreinen'. In 'Stadsleven Natuurlijk' is vastgelegd, dat uiterlijk in 2008 per cluster van bedrijventerreinen minimaal voor drie milieu- of duurzaamheidsaspecten aantoonbare milieuwinst moet zijn gerealiseerd. Het betreft hier de clusters Zuidoost, West en Noordoost. Mede op grond van een evaluatie van Terreinwinst in de jaren 2002-2005 is in het Collegeprogramma vastgelegd om het programma van Terreinwinst voort te zetten.

Eind 2005 hebben wij besloten om parkmanagement in te voeren op het nieuwe terrein Eemspoort-Zuid en dit vervolgens uit te breiden tot het gehele bedrijventerrein Zuidoost. In november 2005 hebben wij hierover een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de bedrijvenvereniging Zuidoost (VBZO) en de Kamer van Koophandel. Ook op het nieuwe terrein Westpoort willen we dit invoeren, waarbij bedrijven mogelijk verplicht worden hieraan deel te nemen. Parkmanagement behelst niet alleen een gezamenlijke aanpak op het gebied van bijv. beheer, onderhoud en inkoop, maar ook het stimuleren van duurzaamheid. Zo zal bijvoorbeeld aan bedrijven die zich nieuw vestigen worden gevraagd een vestigingsscan toe te passen om vooraf de mogelijkheden van een duurzame bedrijfsvoering (zoals energiebesparing) in beeld te brengen. De scan zal worden aangeboden op basis van het 'no cure, no pay' principe (act. 21-1 t/m 22-2).

In 2005/2006 hebben wij Energievisies laten opstellen voor Westpoort en Zernike. Deze geven aan wat de mogelijkheden zijn van energiebesparing en het toepassen van duurzame energie. Op grond hiervan hebben wij als doel voor Westpoort vastgesteld om hier 5% duurzame energie te realiseren door het toepassen van warmtepompen en (een collectieve) warmte- en koudeopslag in de bodem. Bij nieuwbouw van bedrijfsgebouwen is het streven om 4-8% energiebesparing te realiseren. We kunnen dit niet voorschrijven, maar wel stimuleren door het mee te nemen in de 'vestigingsscan'. De energievisie zal worden 'vertaald' in een Programma van Eisen voor de besteksfase van Westpoort. De uitgifte van dit terrein start in 2008. Naar aanleiding van de energievisie voor Zernike is in 2006 onderzoek gedaan naar het benutten van de restwarmte van het datahotel in Zernike voor de verwarming van woningen. Het onderzoek is uitgevoerd samen met TCN/SIG en Nijestee. Dit zal in 2007 verder worden uitgewerkt.

In 2005/2006 is onderzoek gedaan naar het benutten van de restwarmte van de Vagron door naburige bedrijven. Dit zal worden uitgewerkt in 2007 (act. 22-3 t/m 22-5).

Acties t/m 2008

21. Scheppen van voorwaarden voor activiteiten in het kader van Terreinwinst

Activiteiten in 2007

- 21-1. Invoeren parkmanagement op nieuwe terreinen inclusief het aspect duurzaamheid, zoals het toepassen van een 'vestigingsscan' bij nieuwvestiging.
- 21-2. Ondersteunen bedrijvenverenigingen bij het opzetten van activiteiten op het vlak van Terreinwinst.

<p>22. Realiseren milieuwinst voor minstens drie aspecten per cluster van bedrijventerreinen</p>	<p><i>Algemeen:</i> 22-1. Organiseren voorlichting over invoering Europese richtlijn inzake energieprestatie bedrijfsgebouwen. 22-2. Stimuleren collectieve inkoop op basis van duurzame criteria door bedrijvenverenigingen, zoals bijv. inkoop groene stroom.</p> <p><i>Cluster Zuidoost:</i> 22-3. Benutten restwarmte van de Vagron door naburige bedrijven.</p> <p><i>Cluster West:</i> 22-4. Uitwerken onderzoek gebruik restwarmte datahotel in Zernike voor woningen van Nijestee. 22-5. Uitvoeren Energievisie Westpoort met als doel 4-8% energiebesparing bij nieuwbouw en het realiseren van minimaal 5% duurzame energie op het terrein.</p>
--	---

Bodem

De Staatssecretaris van VROM heeft eind 2003 de Beleidsbrief bodem gepresenteerd met voorstellen om het bodembeleid te vernieuwen. Deze krijgen in 2007 hun beslag met de inwerkingtreding van het Besluit bodemkwaliteit en het Besluit kwaliteitsborging. We hebben zoveel mogelijk geanticipeerd op deze nieuwe regelgeving. Toch zal de implementatie ervan in 2007 nog veel tijd vergen. Dit geldt vooral het actualiseren van ons Bodembeheerplan/bodemkwaliteitskaart (vastgesteld door de raad in 2004). In het nieuwe Bodembeheerplan zullen we ons richten op een duurzaam en integraal bodembeheer. Om deze duurzaamheid te waarborgen, blijven we actief toezien op een juiste uitvoering van grondverzet en grondopslag (depots). Actief toezicht blijft ook van kracht op de bodemsaneringen.

De gemeente krijgt voor de periode 2005 t/m 2009 in totaal bijna € 7,7 mln. aan rijksmiddelen voor het voorbereiden en uitvoeren van bodemonderzoeken en –saneringen. Voor het leeuwendeel zijn dit ISV-bodemmiddelen, die bestemd zijn voor saneringen in het stedelijk gebied. De rest (€ 277.000) bestaat uit Wbb-middelen voor het landelijke gebied in onze gemeente. De gemeente kan de bodemmiddelen inzetten binnen het kader van de Wet bodembescherming (Wbb). De middelen zijn toegekend op basis van prestatieafspraken die de gemeente met de minister heeft gemaakt. De besteding ervan moet worden verantwoord op basis van deze afspraken (in termen van gesaneerd oppervlak en gesaneerde hoeveelheden grond en grondwater). Voor het realiseren van deze prestatieafspraken zijn we mede afhankelijk van de inspanning van derden.

In ons Uitvoeringsprogramma bodem 2005-2009 hebben we de beschikbare rijksmiddelen voor bodem toegekend aan afzonderlijke projecten. Een deel van de rijksbijdrage gebruiken we voor het uitvoeren van grootschalig historisch en oriënterend bodemonderzoek. Hiermee krijgen we meer zicht op de locaties waar mogelijk een sanering aan de orde is.

In 2007 zal een groot aantal historische en oriënterende onderzoeken worden opgeleverd. Over de uitvoering hiervan communiceren we zorgvuldig met alle betrokkenen. Met de informatie uit deze onderzoeken kunnen we de risicosituaties in de gemeente vaststellen. Het uitvoeren van eventueel vervolgonderzoek op deze locaties is een verantwoordelijkheid van de veroorzaker, eigenaar en/of belanghebbende. We treden met hen in overleg over noodzakelijke vervolgstappen.

Doordat er steeds vaker wordt gekozen voor een functiegerichte sanering (waarbij een restverontreiniging achterblijft) neemt het aantal locaties waar nazorg nodig is, gaandeweg toe. In 2006 hebben wij een betere registratie ingevoerd voor deze (na)zorglocaties. Hierdoor zijn we in staat om afspraken over nazorg en met name de monitoring ervan nauwlettend te volgen.

Het waterschap Noorderzijlvest is opdrachtgever voor het reinigen van de voormalige persleiding Groningen-Delfzijl. De twee locaties in onze gemeente met een ernstige verontreiniging van water- en landbodem zijn in 2006 gesaneerd. De kosten van het reinigen van de persleiding worden thans (in september 2006) geraamd op € 12 mln.. Het rijk is bereid 50% bij te dragen tot een maximum van € 9 mln.. De gemeente Groningen draagt € 600.000 bij (voor onderzoek en reiniging). De waterschappen Noorderzijlvest en Hunze & Aa's en de provincie Groningen nemen de rest voor hun rekening. In september 2006 is de (proef)-reiniging in Delfzijl begonnen. De planning is, dat de gehele reiniging eind 2008 zal zijn afgerond.

Naar verwachting zullen er eind 2006 afspraken kunnen worden gemaakt met de minister van VROM over de afhandeling van de claim op de gemeente in verband met een ongerechtvaardigde verrijking op een vijftal voormalige bodemsaneringslocaties.

Wij leggen de resultaten van alle uitgevoerde en bij ons bekende bodemonderzoeken vast in ons bodeminformatiesysteem. Deze informatie wordt via het e-loket aan makelaars en particulieren beschikbaar gesteld. In 2007 zal worden bekeken of het aanbod van bodeminformatie verder kan worden uitgebreid en zo ja hoe. Denk hierbij met name aan het diepe grondwater.

Acties t/m 2008

Activiteiten in 2007

<p>23. Scheppen van voorwaarden voor stedelijke ontwikkelingen</p>	<p>23.1. Uitvoeren 20 bodemonderzoeken. 23-2. Uitvoeren 20 saneringen om weg vrij te maken voor stedelijke ontwikkelingen.</p>
<p>24. Vaststellen en aanpakken van risicosituaties</p>	<p>24-1. Uitvoeren van 500 historische/oriënterende bodemonderzoeken. 24-2. Beoordelen van 50 externe onderzoeken. 24-3. Saneren van 2 risicolocaties.</p>
<p>25. Schoon houden wat schoon is</p>	<p>25-1. Actualiseren Bodembeheerplan/bodemkwaliteitskaart op basis van de nieuwe regelgeving. 25-2. Implementeren overige nieuwe regelgeving in onze organisatie en werkprocessen. 25-3. Saneren van 15 ondergrondse tanks bij particulieren. 25-4. Uitvoeren van 250 controles op 100 locaties in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit en de Wet bodembescherming.</p>
<p>26. Verbeteren kwaliteit bodemgegevens en informatieverstrekking</p>	<p>26-1. Invoeren van 1.000 rapporten in ons digitale bodeminformatiesysteem. 26-2. Afwikkelen van vragen over ‘bodem’ via onze website e-loket.</p>

Lucht

De gemeente moet op grond van de Europese richtlijn resp. het Besluit luchtkwaliteit een drietal taken uitvoeren, te weten:

- a. het jaarlijks rapporteren over de luchtkwaliteit;
- b. het opstellen en uitvoeren van een Luchtkwaliteitsplan;
- c. het in acht nemen van de grenswaarden voor onder meer fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂).

Dankzij het jarenlang door ons gevoerde ruimtelijke en verkeersbeleid in combinatie met de (noordelijke) ligging van Groningen kent onze stad in vergelijking tot diverse andere grote steden relatief weinig knelpunten door een slechte luchtkwaliteit. In 2005 werden hier slechts op 3 wegvakken met veel busverkeer en op 12 drukke kruispunten luchtkwaliteitsnormen overschreden (zie Rapport luchtkwaliteit 2005, juli 2005).

Ons jaarlijkse rapport luchtkwaliteit is hoofdzakelijk gebaseerd op modelberekeningen. In aanvulling hierop zullen wij tijdelijke metingen laten uitvoeren in het Stationsgebied om het effect van de eerder genomen maatregelen te evalueren (met name de inzet van schonere bussen). Het landelijke meetnet luchtkwaliteit heeft twee permanente meetpunten in Groningen: de meetresultaten hiervan kunnen op de voet worden gevolgd via www.lml.rivm.nl (act. 27-1 en 27-2).

De bedoeling is, dat in de loop van 2007 de nieuwe Wet luchtkwaliteit van kracht wordt. Deze voorziet in een 'Nationaal Programma van Maatregelen', waarmee de luchtkwaliteit in Nederland moet worden verbeterd. Van decentrale overheden wordt verwacht, dat zij een maximale bijdrage leveren aan de invulling en uitvoering van dit programma. Hier staat tegenover, dat ruimtelijke en verkeersplannen die op lokaal niveau leiden tot normoverschrijding toch doorgang kunnen vinden als het totale pakket van maatregelen in de betrokken regio per saldo leidt tot een verbetering. In april 2004 hebben wij de Luchtnota gemeente Groningen vastgesteld alsmede het bijbehorende Luchtkwaliteitsplan met maatregelen voor het Stationsgebied en de binnenstad. Wij zullen deze documenten in 2007 actualiseren op basis van de nieuwe Wet luchtkwaliteit. Met de aanschaf van 127 nieuwe, schonere bussen in 2004 en de herinrichting van het Stationsgebied is het Luchtkwaliteitsplan grotendeels uitgevoerd. Maar andere maatregelen moeten nog hun beslag krijgen, zoals de introductie van aardgasbussen en een schoner gemeentelijk wagenpark (waarvoor begin 2006 een apart voorstel is voorgelegd aan de Raad) (act. 28-1 en 28-3 t/m 29-2).

In maart 2006 hebben het kabinet, het betrokken bedrijfsleven, een 10-tal grote gemeenten en de VNG het Convenant milieuzonering ondertekend. Desgewenst kan een gemeente op een later tijdstip toetreden tot dit 'instapconvenant'. Een milieuzone is een binnenstedelijk gebied waarvoor een selectief toelatingsbeleid geldt voor voertuigen. Dit met het doel om de leefbaarheid en in het bijzonder de lokale luchtkwaliteit te beschermen. In het convenant is vastgelegd dat in milieuzones géén vrachtauto's > 3.500 kg zullen worden toegelaten tenzij die aan bepaalde criteria voldoen (i.c. Euronorm en roetfilter). In het convenant staat, dat het instellen van een milieuzone kan worden overwogen als andere (verkeers)maatregelen onvoldoende soelaas bieden. Een milieuzone is een middel en geen doel! In het convenant is een stappenplan opgenomen op basis waarvan een gemeente kan nagaan of een milieuzone **nodig en zinvol** is. Het convenant stelt dat 'een gemeente zich tot het uiterste zal inspannen' om dit te onderzoeken. Duidelijk mag zijn, dat het succes van een milieuzonering sterk afhangt van het draagvlak bij de vervoerders en middenstand. Het onderbouwen van 'nut en noodzaak' is essentieel voor het creëren van dit draagvlak.

Op voorhand is moeilijk te zeggen wat het effect en de consequenties van een milieuzone in Groningen zullen zijn. Dit vergt nader onderzoek. Overigens is in art. 10.5 van het convenant vastgelegd, dat "de gemeente zich verplicht de milieuzone onverkort van toepassing te doen zijn op het gemeentelijke wagenpark" (act. 28-2).

Acties t/m 2008	Activiteiten in 2007
27. Jaarlijks rapporteren over de stedelijke luchtkwaliteit	27-1. Opstellen Rapport luchtkwaliteit 2006. 27-2. Uitvoeren luchtkwaliteitsmetingen in het Stationsgebied.
28. Uitvoeren maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren	28-1. Actualiseren luchtkwaliteitsplan, afhankelijk van invoering Wet luchtkwaliteit. 28-2. Onderzoeken nut en noodzaak invoering milieuzone in de Groninger binnenstad. 28-3. Bevorderen van maatregelen om de luchtverontreiniging te verminderen, bijv. door de inzet van schonere bussen en een schoner gemeentelijk wagenpark. 28-4. Geven van voorlichting over het gebruik van houtkachels en open haarden (zie act. 38-1).
29. Voorkomen van nieuwe knelpunten	29-1. Actualiseren luchtnota Groningen, afhankelijk van de invoering Wet luchtkwaliteit. 29-2. Bewaken van de luchtkwaliteit bij de ontwikkeling van ruimtelijke of verkeersplannen conform de Luchtnota.

Geluid

In 1988 en 1996 is een Verkeers Milieu Kaart gemaakt voor de stad. In 2006 is een nieuwe kaart gemaakt op basis van actuele verkeersgegevens. Deze geeft een beter beeld van de geluidsbelasting en luchtkwaliteit, wat ten goede komt aan de advisering over ruimtelijke en verkeersplannen (act. 30-1 en 31-2).

De Wet geluidhinder is gewijzigd, wat onder meer inhoudt dat de gemeente geen provinciale goedkeuring meer nodig heeft voor het toestaan van een hogere geluidbelasting op woningen. Dit is nu een bevoegdheid van B&W. Daarbij moeten wij wel goed onderzoeken en motiveren waarom zo'n hogere geluidbelasting nodig is, ofwel waarom het niet mogelijk is om te voldoen aan de (strengere) voorkeursgrenswaarde. In principe mag de geluidbelasting niet hoger zijn dan de maximale grenswaarde. Maar in bepaalde gevallen en onder strikte voorwaarden kan van deze bepaling worden afgeweken op grond van de Interimwet stad-en-milieubenadering, die begin 2006 van kracht is geworden (act. 31-1).

In 2004 heeft het ministerie van VROM groen licht gegeven voor de sanering van het spoorweglawaai in de Lodewijkstraat c.a. door middel van gevelisolatie bij maximaal 210 woningen. De voorbereiding vergt echter meer tijd dan voorzien vanwege moeizame procedures bij het ministerie, dat de kosten voor haar rekening neemt (act. 31-3).

De inwoners van Noorderhoogebrug hebben veel last van het verkeerslawaai van de Noordzeeweg. De gemeente en provincie hebben in principe afgesproken om in het kader van de reconstructie die hier gaat plaatsvinden (i.c. het ophogen van de Noordzeebrug c.a.) aanvullende geluidsschermen te plaatsen. Wij stellen hiervoor circa € 130.000,= beschikbaar (verdeeld over Stadsdeelcoördinatie, de Milieudienst en de afdeling Verkeer & Vervoer). De provincie is bereid dit bedrag aan te vullen tot circa € 200.000,= (act.31-4).

De provincie heeft in 2006 bij de aanpak van de Westelijke Ringweg aanvullende geluidsschermen geplaatst. Rijkswaterstaat zal eind 2006 beginnen met het plaatsen van schermen langs de Zuidelijke Ringweg. De afronding wordt voorzien voor 2008. De gemeente is nauw betrokken bij deze projecten en ziet erop toe dat de hier bedoelde maatregelen het gewenste resultaat opleveren (act. 31-5).

Het toepassen van stil asfalt is een relatief goedkope manier om het verkeerslawaai te beperken. Maar vanwege de kortere levensduur is stil asfalt wel duurder dan gewoon asfalt. De meerkosten bedragen circa € 0,85/m²/jr.. In het Milieubeleidsplan staan de wegen die vanwege de hoge verkeersintensiteit en dito geluidbelasting op woningen in principe in aanmerking komen voor stil asfalt. Hierbij wordt de planning uiteraard bepaald door het groot wegonderhoud. In 2007 gaat het om de Helperzoom (deels) en de Hereweg (deels) (samen circa 10.500 m²). De meerkosten van stil asfalt komen - als er sprake is van regulier wegonderhoud - ten laste van de Voorziening 'Onderhoudskosten geluidreducerende dunne deklagen'. Deze is in 2006 gevuld met het restant van het budget voor Stadsleven Natuurlijk 2005, i.c. € 93.958,=. Voor het stil asfalt programma is t/m 2010 in totaal echter zo'n € 400.000,= nodig. Daarom worden hiervoor nog aanvullende dekkingsmiddelen gezocht (act. 31-6).

De gemeente telt zes bedrijventerreinen met een geluidzone. Door wijzigingen in de bedrijfsvoering en/of nieuwe ontwikkelingen kan een aantal zones worden aangepast waarmee ruimte ontstaat voor nieuwe functies zoals woningbouw. Deze aanpassingen worden geformaliseerd in bestemmingsplannen. De procedures hiervoor nemen veel tijd in beslag. De aanpassing voor het terrein Ulgersmaweg/Pop Dijkemaweg is in 2006 voltooid. De aanpassingen voor de terreinen Zuidoost en Groningen-west zullen in 2007 hun beslag krijgen (act. 32-1).

Acties t/m 2008	Activiteiten in 2007
<p>30. Monitoren verkeerslawaaï</p> <p>31. Voorkómen of beperken van situaties met een hoge geluidsbelasting</p> <p>32. Aanpassen geluidszones rond bedrijventerreinen</p>	<p>30-1. In beeld brengen van de huidige en verwachte geluidknelpunten op basis van de nieuwe Verkeers Milieu Kaart.</p> <p>31-1. Implementeren nieuwe bepalingen Wet geluidhinder in het gemeentelijke beleid.</p> <p>31-2. Bewaken akoestische kwaliteit bij ontwikkeling van ruimtelijke of verkeersplannen.</p> <p>31-3. Uitvoeren gevelisolatie bij maximaal 210 woningen in de Lodewijkstraat c.a..</p> <p>31-4. Voorbereiden project aanvullende geluidsschermen Noorderhoogebrug.</p> <p>31-5. Aanpak geluidsbelasting Zuidelijke Ringweg door middel van schermen (afroding in 2007).</p> <p>31-6. Toepassen stil asfalt op circa 10.500 m².</p> <p>31-7. Uitvoeren controles op de naleving van vergunningen voor evenementen.</p> <p>32-1. Aanpassen geluidszones rond de terreinen Zuidoost, Groningen-west/Hoogkerk (in verband met Westpoort) en eventueel Reitdiep.</p>

Afval én een schone stad

Afval

De Raad heeft voorjaar 2005 besloten voorlopig geen pilot uit te voeren met diftar. In plaats daarvan is een afvalbeheerplan gemaakt om afvalpreventie en hergebruik te bevorderen (vaststelling Raad in december 2005). In dit kader wordt in 2007 een aantal activiteiten uitgevoerd. Het aantal containers voor textiel en papier zal worden uitgebreid. Een proef met een hogere frequentie voor de huis-aan-huis inzameling van papier, die najaar 2006 is uitgevoerd, zal worden geëvalueerd en bij positief resultaat in meerdere wijken worden ingevoerd. Verder wordt overwogen om in specifieke wijken minicontainers in te zetten voor de inzameling van papier. Naar verwachting zullen eind 2006 alle huishoudens waar het restafval met zakken wordt ingezameld, gebruik kunnen maken van ondergrondse containers. In totaal zijn hiervoor dan circa 700 containers geplaatst. Door het verbeteren van de inzamelstructuur kunnen we de (herbruikbare) deelstromen zo veel mogelijk gescheiden inzamelen. Het gebruik hiervan promoten we door middel van structurele voorlichting (act. 33-1 t/m 34-2).

Groningen hanteert in 2006 een gedifferentieerde afvalstoffenheffing: deze bedraagt voor een éénpersoons huishouden € 278,76, voor een tweepersoons huishouden € 288,72 en voor een meerpersoonshuishouden € 298,68. Dit is inclusief een 'opslag' van € 20,= om de kosten van het kwijscheldingsbeleid voor minima te financieren. Exclusief deze opslag is het tarief van Groningen in 2006 nog € 22,= hoger dan het 'landelijk' gemiddelde voor gemeenten met een meerpersoons tarief. In het Milieubeleidsplan is als ambitie opgenomen (i.c. actie 35): *'Het afvaltarief komt weer op of onder het landelijk gemiddelde'*. Door de tariefdifferentiatie en het kwijscheldingsbeleid is deze ambitie echter niet haalbaar. Daarom wordt voorgesteld om deze ambitie te schrappen. Om de heffing zo laag mogelijk te houden, blijven wij uiteraard onverminderd werken aan een efficiënte inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval.

Een schone stad

De actie Lentekriebels blijkt een succesvolle methode te zijn om burgers en scholieren te betrekken bij het uitvoeren van schoonmaakacties. Deze aanpak zal in 2007 worden gecontinueerd om de participatie van stadgers aan schoonmaakacties te stimuleren. In de Gemeentebegroting 2007 is € 2 mln. (incidenteel) extra beschikbaar gesteld voor BORG (act. 36-1 t/m 36-3).

Acties t/m 2008	Activiteiten in 2007
33. Bevorderen afvalpreventie in huishoudens	33-1. Uitvoeren afvalbeheerplan, eerste fase. 33-2. Uitvoeren structurele voorlichtingsactiviteiten. 33-3. Afzet compostvaten via het Infopunt Duurzaam Bouwen.
34. Bevorderen van maximaal hergebruik en minimaal restafval ¹	34-1. Optimaliseren van de inzamelstructuur. 34-2. Promoten van het gebruik hiervan door middel van voorlichting. 34-3. Realiseren van een efficiënte inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval.
36. Realiseren BORG-doelstelling voor een schone stad	36-1. Versterken participatie stadgers door doelgroepacties, zoals Lentekriebels. 36-2. Uitvoeren van controles omtrent het

¹ Voor de inzameling van (herbruikbare) deelstromen zijn kwantitatieve doelstellingen vastgelegd. Zie hiervoor het milieubeleidsplan 'Stadsleven Natuurlijk', paragraaf 9, actie 34. Het betreft hier doelstellingen uit het Landelijk Afval Plan en eigen gemeentelijke doelstellingen voor de afvalbrengstations, veegafval en de Vagron.

	aanbieden van afval. 36-3. Monitoren van de resultaten.
--	--

Milieu-informatie en –communicatie

Het Verdrag van Aarhus (ofwel de Europese richtlijn over de toegang tot milieu-informatie) schrijft voor dat de milieu-informatie die in het kader van de taakuitoefening beschikbaar is, actief en/of passief toegankelijk moet zijn voor het publiek. Op zich voldoet de gemeente aan deze richtlijn. Maar de inspanningsverplichting is om deze informatie zoveel mogelijk via internet beschikbaar te stellen. Voor bodeminformatie is dit al het geval. Verder zijn in 2006 bij wijze van proef digitale formulieren beschikbaar gesteld voor het aanvragen van een milieuvergunning of het doen van een melding. Om de dienstverlening aan burgers en bedrijven verder te verbeteren, gaan we meer milieurelevante informatie beschikbaar stellen via de gemeentelijke website (act. 37-1).

Natuur- en Milieu-Educatie (NME)

In de afgelopen jaren is het Natuurmuseum omgevormd van een publieksgerichte instelling tot een 'Educatief centrum voor mens & natuur'. Het richt zich op de thema's natuur, milieu, landschap en gezondheid met als doelgroep het onderwijs. Onder het motto 'fascineren, inspireren, leren en motiveren' biedt het Natuurmuseum ondersteuning en verdieping aan het basis- en voortgezet onderwijs. Het educatieve aanbod bestaat onder meer uit tentoonstellingen en projecten in het museum pand, het beschikbaar stellen van lesmaterialen, lespakketten en ontdekdozen aan kinderen en een tuinprogramma op de drie kindertuinen dat direct gekoppeld is aan de leerlijnen in het primaire onderwijs. Het Bezoekerscentrum voor natuur & milieu in Beijum is een dependance van het natuurmuseum. De raad heeft besloten om dit in 2003 door brand verwoeste centrum in Beijum te herbouwen (act. 39-1 t/m 39-5).

Lokale Agenda 21^e eeuw: LA21

LA21 is een *agenda* (etalage) van projecten die plaatsvinden in Groningen en een bijdrage leveren aan een schone, veilige en duurzame stad. Hiertoe werken burgers, organisaties, bedrijven en de gemeente samen in het *LA21-netwerk*. Een overzicht van de projecten is te zien op www.LA21groningen.nl. Waar nodig en mogelijk worden projecten actief begeleid en/of ondersteund door een gemeentelijke subsidie. In 2007 is hiervoor een budget beschikbaar van € 30.000,= (act. 40-3 en 40-4). In 2007 staan de volgende twee projecten centraal.

Het project '*Samen werken aan een duurzame stad*' wil meer bekendheid geven aan voorbeelden van een duurzame ontwikkeling. Op locaties waar iets te zien en te leren is over duurzame afwegingen zullen rondleidingen en workshops worden georganiseerd. Hierbij staat het leereffect voorop: de deelnemers (in hun rol als consument) moeten op een eenvoudige manier iets kunnen gaan doen met de opgedane ervaringen en ideeën. De organisatie van het project is in handen van o.a. de gemeente Groningen, het lokale bedrijfsleven en diverse maatschappelijke organisaties. Voor het project is een subsidie van € 97.000,= aangevraagd uit het landelijke programma 'Leren voor Duurzame Ontwikkeling' (het besluit hierover wordt in november verwacht) (act. 40-1).

Samen met het Centrum voor internationale samenwerking (COS) en anderen wordt het project '*Groningen Fair Trade Town*' voorbereid. Dit project sluit aan bij het collegeprogramma waarin staat, dat 'we het gebruik van eerlijke producten bij zowel gemeentelijke als particuliere instellingen willen stimuleren om het predicaat Fair Trade Town te verwerven'. Hiervoor moet aan zes criteria worden voldaan. De kern is, dat een Fair Trade Town activiteiten promoot die achtergestelde boeren en werknemers in ontwikkelingslanden een eerlijke kans geeft om deel te nemen aan de internationale handel. Het project heeft derhalve alles te maken met duurzaam consumeren en produceren (act. 40-2).

Acties t/m 2008	Activiteiten in 2007
<p>MILIEU-INFORMATIE EN -COMMUNICATIE</p> <p>37. Beschikbaar stellen van milieu-informatie, zoveel mogelijk via internet</p> <p>38. Inzet milieucommunicatie ter ondersteuning van acties uit dit plan</p>	<p>37-1. Uitbreiden en actueel houden van milieu-relevante informatie op de gemeentelijke site www.groningen.nl (zie ook act. 5-2).</p> <p>38-1. Voorlichting geven over het gebruik van houtkachels (zie act. 28-4).</p> <p>38-2. Structurele voorlichting geven over afvalpreventie en -scheiding.</p>
<p>NATUUR- EN MILIEUEDUCATIE</p> <p>39. Aanbieden van een breed scala aan NME-activiteiten</p>	<p>39-1. Het trekken van 20.000 bezoekers aan het museum pand.</p> <p>39-2. Het laten deelnemen van 3.000 leerlingen aan NME-activiteiten in het museum pand.</p> <p>39-3. Het laten deelnemen van 1.300 leerlingen aan NME-activiteiten in de 3 kindertuinen.</p> <p>39-4. Het laten deelnemen van scholen uit Groningen aan het internationale project Cubic Miles voor omgevingseducatie.</p> <p>39-5. Ontwikkelen doorgaande leerlijn in aansluiting op het gemeentelijke beleid.</p>
<p>LOKALE AGENDA 21^e eeuw</p> <p>40. Bevorderen LA21-projecten ter ondersteuning van acties uit dit plan</p>	<p>40-1. Opzetten en uitvoeren van het project 'Samen werken aan een duurzame stad'.</p> <p>40-2. Opzetten en uitvoeren van het project 'Groningen Fair Trade Town'.</p> <p>40-3. Ondersteunen van andere duurzame projecten voor en door burgers.</p> <p>40.4. Versterken kennisuitwisseling en bewustwording over het maken van duurzame keuzes.</p>

Financiën

Jaarlijks is er een structureel bedrag beschikbaar van € 156.000 voor de uitvoering van het Milieuprogramma 'Stadsleven Natuurlijk'.

Als uitvloeisel van het Collegeprogramma ontstaat er in de periode 2006-2010 extra ruimte voor investeringen in duurzaamheid ten bedrage van € 500.000,= structureel. In het op te stellen programma 'Duurzame stedelijke ontwikkeling' en het daarin opgenomen 'Masterplan Groningen energieneutrale stad' zullen voorstellen worden opgenomen voor de inzet van dit budget.

Verder zijn er verschillende externe (project)subsidies beschikbaar. Voor de uitvoering van ons Klimaatplan 2003-2007 krijgen wij een subsidie van € 437.309 van de minister van VROM. Voor de nieuwe taken op het gebied van externe veiligheid stelt deze minister middelen beschikbaar voor enkele extra formatieplaatsen. Voor het thema Bodem is een budget beschikbaar van bijna € 7,7 mln. voor de periode 2005 t/m 2009, waarvan het leeuwendeel is toegekend in het kader van het ISV-II. Voor de inzet van dit budget wordt verwezen naar het Uitvoeringsprogramma bodem 2005-2009. Voor de toepassing van stil asfalt is voorsnog € 93.985,= beschikbaar.

Als activiteiten onderdeel zijn van stedelijke plannen, programma's of projecten wordt ook de financiering in dat verband afgewogen en geregeld. De reguliere personele inzet, die nodig is om het Milieuprogramma uit te voeren, wordt bekostigd uit de begrotingen van de betrokken diensten.

Indicatieve begroting 2007			
(Sub)thema's	<i>Structureel budget</i>	<i>Budget voor duurzaamheid</i>	<i>Overige budgetten of projectsubsidies</i>
Duurzame stedelijke ontwikkeling: <ul style="list-style-type: none"> • deelname Energieconvenant • energieprojecten • duurzame stedelijke ontwikkeling • afvalproject in San Carlos 	5.000 10.000	PM PM PM	€ 437.309 (2003 t/m augustus 2007)
De levende stad	12.000	PM	
Bedrijven: <ul style="list-style-type: none"> • maatschappelijk verantwoord ondernemen • externe veiligheid • Terreinwinst 	10.000 10.000	PM	PM
Bodem			€ 7,7 mln. (t/m 2009)
Lucht/geluid	50.000	PM	
Geluid, i.c. reservering voor meerkosten stil asfalt		PM	€ 93.985 (t/m 2010)
Milieucommunicatie: <ul style="list-style-type: none"> • milieugegevens op internet • milieuvorlichting • subsidies LA21 en NME • subsidie Milieudefensie • subsidie Noorderbreedte • uitvoeringskosten LA21 	3.000 3.000 30.000 4.000 3.000 8.000		
Onvoorzien	8.000		
TOTAAL	€ 156.000	€ 500.000	n.v.t.

PRIMAIR BETROKKEN DIENSTEN EN AFDELINGEN	
Wijkmilieuplannen: <ul style="list-style-type: none"> - uitvoeren plannen - binnenmilieu 	Milieudienst, afd. B&A en andere diensten HVD, afd. Openbare Gezondheidszorg Stad, Milieudienst, afd. B&A en RO/EZ, afd. Wonen
Duurzame stedelijke ontwikkeling <ul style="list-style-type: none"> - algemeen - energiebeheer en -management gemeentelijk concern resp. energiebesparing 	Milieudienst, afd. B&A RO/EZ, afd. Beleidsontwikkeling DIA, directie Facilitaire dienstverlening, Milieudienst, afd. B&A respectievelijk de betrokken gemeentelijke diensten
De levende stad: <ul style="list-style-type: none"> - algemeen - ecologisch beheer 	RO/EZ, afd. Beleidsontwikkeling RO/EZ, directie Stadsbeheer
Bedrijven: <ul style="list-style-type: none"> - Vergunningverlening - Handhaving - Externe veiligheid - Terreinwinst 	Milieudienst, afd. V&H Milieudienst, afd. V&H; HVD/Brandweer en RO/EZ, afd. Bouw- en Woningtoezicht Milieudienst, afd. V&H, HVD en RO/EZ Milieudienst, afd. B&A en RO/EZ, afd. Economische Zaken
Bodem	Milieudienst, afd. Bodem RO/EZ, directie Stadsbeheer
Lucht	Milieudienst, afd. B&A
Geluid	Milieudienst, afd. B&A
Afval én een schone stad	Milieudienst, afd. IPC, afd. Beheer & Productie en afd. Afvalverwerking
Milieucommunicatie: <ul style="list-style-type: none"> - voorlichting - NME - LA21 	Milieudienst, afd. B&A en afd. Communicatie OCSW, Natuurmuseum Milieudienst, afd. B&A, Projectbureau LA21
afd. B&A = afdeling Beleid & Advies DIA = Dienst Informatie en Administratie afd. V&H = afdeling Vergunningverlening & Handhaving afd. IPC = afdeling Informatie, Projecten & Commerciële dienstverlening afd. B&P = afdeling Beheer & Productie HVD = Hulpverleningsdienst OCSW = de dienst Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn RO/EZ = de dienst Ruimtelijke Ordening & Economische Zaken	

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

Amvb	: Algemene Maatregel van Bestuur
BEVI	: Besluit externe veiligheid inrichtingen
BORG	: Beheerplan Openbare Ruimte Groningen
DuBo	: Duurzaam Bouwen
EPL	: Energie Prestatie op Locatie
HVD	: Hulpverleningsdienst
ISV	: Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
LA21	: Lokale Agenda 21 ^e eeuw
MD	: Milieudienst
MVO	: Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NME	: Natuur en Milieu Educatie
OCSW	: Dienst Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn
RO/EZ	: Dienst Ruimtelijke Ordening & Economische Zaken
VROM	: Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Wabo	: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wbb	: Wet bodembescherming
Wm	: Wet milieubeheer
Wvo	: Wet verontreiniging oppervlaktewater